

the 1990s, the number of people in the world who are under 15 years of age is expected to increase from 1.1 billion to 1.5 billion (United Nations 1998).

There are a number of reasons why the number of children in the world is increasing. One of the main reasons is that the number of children who are surviving to the age of 5 has increased significantly in the past few decades. This is due to a number of factors, including improved medical care, better nutrition, and a decrease in the number of children who are dying from preventable diseases.

Another reason why the number of children in the world is increasing is that the number of children who are being born is increasing. This is due to a number of factors, including a decrease in the number of children who are being aborted, a decrease in the number of children who are being adopted, and a decrease in the number of children who are being placed in orphanages.

There are a number of reasons why the number of children in the world is increasing. One of the main reasons is that the number of children who are surviving to the age of 5 has increased significantly in the past few decades. This is due to a number of factors, including improved medical care, better nutrition, and a decrease in the number of children who are dying from preventable diseases.

Another reason why the number of children in the world is increasing is that the number of children who are being born is increasing. This is due to a number of factors, including a decrease in the number of children who are being aborted, a decrease in the number of children who are being adopted, and a decrease in the number of children who are being placed in orphanages.

There are a number of reasons why the number of children in the world is increasing. One of the main reasons is that the number of children who are surviving to the age of 5 has increased significantly in the past few decades. This is due to a number of factors, including improved medical care, better nutrition, and a decrease in the number of children who are dying from preventable diseases.

Another reason why the number of children in the world is increasing is that the number of children who are being born is increasing. This is due to a number of factors, including a decrease in the number of children who are being aborted, a decrease in the number of children who are being adopted, and a decrease in the number of children who are being placed in orphanages.

There are a number of reasons why the number of children in the world is increasing. One of the main reasons is that the number of children who are surviving to the age of 5 has increased significantly in the past few decades. This is due to a number of factors, including improved medical care, better nutrition, and a decrease in the number of children who are dying from preventable diseases.

Another reason why the number of children in the world is increasing is that the number of children who are being born is increasing. This is due to a number of factors, including a decrease in the number of children who are being aborted, a decrease in the number of children who are being adopted, and a decrease in the number of children who are being placed in orphanages.

There are a number of reasons why the number of children in the world is increasing. One of the main reasons is that the number of children who are surviving to the age of 5 has increased significantly in the past few decades. This is due to a number of factors, including improved medical care, better nutrition, and a decrease in the number of children who are dying from preventable diseases.

Another reason why the number of children in the world is increasing is that the number of children who are being born is increasing. This is due to a number of factors, including a decrease in the number of children who are being aborted, a decrease in the number of children who are being adopted, and a decrease in the number of children who are being placed in orphanages.

İSMAİL SAYMAZ • Çay Güzeli

İletişim Yayınları 2467 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 424

ISBN-13: 978-975-05-2183-6

© 2017 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2017, İstanbul

EDITÖR Necdet Dümelli

KAPAK Suat Aysu

KAPAK FOTOĞRAFI Uğur Biryol

UYGULAMA Hüsni Abbas

DÜZELTİ Nebiye Çavuş

BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11

Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

İSMAİL SAYMAZ

Çay Güzeli

İSMAIL SAYMAZ Rize’de, 11 Temmuz 1980’de doğdu. Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi’ni bitirdi. Gazeteciliğe Rize’de başladı. Konya ve İstanbul’da yerel gazetecilik yaptı. Mayıs 2002’de *Radikal*’de başladığı muhabirliği, Ocak 2016’dan itibaren *Hürriyet* gazetesinde sürdürüyor. İnsan hakkı ihlalleri, düşünce ve ifade hürriyeti konularında haberleri yayımlanıyor. Saymaz, yirmiyi yakın davada yargılandı. 2014 yılında Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü’nün yılın “100 Basın Kahramanı” listesine alındı.

Kitapları: *Postmodern Cihad* (Kalkedon, Nisan 2011), *Hanefi Yıldaş* (Kalkedon, Mart 2011), *Nefret / Malatya: Bir Milli Mutabakat Cinayeti* (Kalkedon, Ekim 2011), *Oğlumu Öldürdünüz Arz Ederim* (Postacı Yayınevi, Nisan 2012), *Sıfır Tolerans* (İletişim Yayınları, Ekim 2012), *Sözde Terörist* (İletişim Yayınları, Kasım 2013), *Esas Duruşta Cinayet* (İletişim Yayınları, Haziran 2014), *Ali İsmail* (İletişim Yayınları, Mayıs 2015), *Fitrat* (İletişim Yayınları, Kasım 2016).

Ödülleri: İstanbul Tabipler Odası Basında Sağlık Ödülü (2009), Metin Göktepe Jüri Özel Ödülü (2010), Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Basın Özgürlüğü Ödülü (2010), İnsan Hakları Derneği İstanbul Şubesi Ayşenur Zarakolu Basın Özgürlüğü Ödülü (2011), Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yılın Söyleşisi Ödülü (2012), Türkiye Yayıncılar Birliği Düşünce ve İfade Özgürlüğü Ödülü (2012), Çağdaş Gazeteciler Derneği Bursa Şubesi Onur Ödülü (2013), Halkevleri Derneği “Halkın Hakları” Basın Ödülü (2013), Elektrik Mühendisleri Odası “Hasan Balıkcı” Onur Ödülü (2014), Abdi İpekçi Yılın Gazetecilik Ödülü (2014), Halkların Demokratik Kongresi Emek Meclisi Ödülü (2015), TGC Başarı Ödülü Siyasi Haber Dalı (2015), Haliç Üniversitesi Yılın En İyi Gazetecisi Ödülü (2015), Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi 14. Ceride-i Kantar Yılın En İyi Gazetecisi Ödülü (2015), Çırağan Lions Kulübü 12. Türkan Kahramankaptan Yılın En İyi Gazetecisi Ödülü (2016), Necip Hablemitoğlu Toplumsal Duyarlılık Ödülü (2016), Tekirdağ Rotary Kulübü Meslekte Üstün Hizmet Ödülü (2017), Eskişehir Tabip Odası Basın-Sağlık Ödülü (2017), Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Başarı Ödülleri - Yılın Söyleşisi Ödülü (2017).

*Dedem İshak Tanrıverdi'ye...
Erzurum'da rencper, Rize'de hamal, İstanbul'da hamsiciydi.
Bu dünyadan ayrılırken, geriye sadece
bir Kore madalyası bırakabildi.
Mekânı cennet olsun.*

“...bunlar
uzun eğri burunlu
ve konuşmayı şehvetle seven insanlardı ki
sırtı lâcivert hamsilerin ve mısır ekmeğinin
zaferi için
hiç kimseden hiçbir şey beklemezsiniz
bir şarkı söyler gibi ölebilirdiler”

– NÂZİM HİKMET

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	11
------------	----

Birinci Bölüm

Bilyali.....	15
İsmail Reis'in Ölümü.....	19
Ofsayt.....	23
Kâtip.....	27
Üçüncü Şahsın Son Şiiri.....	31
Uzun Maltepe.....	35
Erzurum'a Kavuşmak.....	39
Bediyana.....	43
Tereddüt.....	47
Rize Kalesi'nin Son Fatihi.....	51
Çürük Ayı.....	55

İkinci Bölüm

Son Bahis.....	61
Komenist.....	67
Düğün Kamerası.....	71

Gözünden Sonra	75
Erzurum Radyosu	79
Çay Güzeli	83
Çirkin Kral, Rus Pazarı'nda	87
Rabıta	93
Yayla Davası	97
Mukadder	101
Düğüm	105
Kır Kısrak	109
Teleferik	113
Ayının Cevdet'i Öldürdüğü Yıl	117
Diyafon	119
Bakır	123

ÖNSÖZ

Size çocukluğumun Rize'sini anlatacağım. Çay bohçasının altındaki kadını, çay fabrikasına mevsimlik işçi yazılan adamı, sokakta tahta el arabasında balık satan oğulu ve daha on sekizine girmeden dünya evine giren peştamallı kızı anlatacağım. Benim ailem gibi, yüz yıl önce Ovit Dağı'nın arka yüzünden Rize'ye göçen İspirli hamalları anlatacağım. Dağ yamaçlarına yayılmış tuğladan evlerde bir sahan mıhlama ile uyanılan sabahı, bir tava hamsiyle girilen akşamı anlatacağım. İki caddeden ibaret bir mecburiyeti, yalnızca erkeklerin yüzdüğü masmavi bir denizi, insanı sırlıslam eden yağmuru, elektrik verilmişçesine oynanan horonu ve daldaki karayemişi anlatacağım. Çoktan unutulmuş "Çay Güzeli"ni anlatacağım size...

Ancak bir hatırlatmada bulunmam gerekiyor.

Ben edebiyatçı değil, gazeteciyim. Gerçeğin; olduğu gibi, söz oyununa başvurmadan, yalın ve anlaşılır şekilde aktarıldığı bir mesleği icra ediyorum.

Gazetecilik Yaşar Kemal gibi bir dehayı çıkarmış olsa da, kurgunun ve imgenin dünyası olan edebiyatta iddialı olma-

dığımı belirtmek istiyorum. Benimki, doğup büyüdüğüm şehri, köklerimi ve tanımaktan onur duyduğum “sıradan insanların sıra dışı öyküsünü” anlatma çabasıdır.

Bu yüzden, iki yıldan beri *Kafa* dergisinde başlayıp *Bavul* dergisinde yayımlamaya devam ettiğim metinleri *Çay Güzeli* adlı kitabımda bir araya getirdim. Kitabın ilk bölümü, otobiyografik anlatılardan oluşuyor. Bu bölümde anlatılanlar da, kahramanlar da gerçektir. Rize’de doğup büyümüş bir çocuğun çektiği, 80’li ve 90’lı yıllara ait siyah-beyaz fotoğraflardır.

İkinci bölümdeki kurmaca öykülerse Rize’deki herhangi bir işçinin ve Erzurum’daki herhangi bir rençberin hayatından damıtılmıştır. Deniziyle olan bağı otoyollarla koparılanların, HES’lerle deresi kurutulunanların, yaylasına kastedilenlerin ve özelleştirme tehdidiyle çayına göz dikilenlerin öyküsüdür. Başbakan ve cumhurbaşkanı çıkarırken, köyünde sele ve heyelana kurban gidenlerin; müteahhitleri metropole inşaatlar dikerken, üstgeçitlere şehit oğullarının isimleri yazılanların öyküsüdür. Erzurum’daki toprağı para etmediği ve kırılacak kuzusu kalmadığı için Rize’ye göçenlerin ve tahta el arabasının ardında ömür tüketen İspirli hamalların öyküsüdür.

Çay Güzeli bugüne kadar bir öyküsü bile yazılmamış olanların öyküsüdür.